

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығы

ЖАРИЯЛАНДЫ
15.12.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/185882/>**Жумаханова Гулзира Калибаевна***Лауазымы: Тәрбиеші**Алматы облысы, Алатау қаласы**№1орта мектеп мектепке дейінгі шағын орталығымен КММ***Кіріспе**

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың жан-жақты дамуын қамтамасыз етудің негізгі шарттарының бірі – отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығын қамтамасыз ету. Бала өміріндегі алғашқы әлеуметтік орта – отбасы, ал балабақша – оның әлеуметтік тәжірибесін кеңейтетін, жүйелі білім мен тәрбиені жүзеге асыратын институт. Осы екі ортадағы тәрбиелік ықпалдың бірізділігі мен үйлесімділігі баланың тұлғалық қалыптасуына, мінез-құлқының тұрақтануына және психологиялық саулығына тікелей әсер етеді. Мектепке дейінгі жас – баланың құндылық бағдарлары, мінез-құлық нормалары мен әлеуметтік дағдылары қалыптасатын шешуші кезең. Бұл кезеңде бала ересектердің талаптары мен үлгілерін салыстыра қабылдайды. Егер отбасы мен балабақшада қойылатын талаптар бір-біріне қайшы келсе, балада ішкі қайшылықтар мен бейімделу қиындықтары туындауы мүмкін. Сондықтан отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығын ғылыми-педагогикалық тұрғыдан негіздеу өзекті мәселе болып табылады.

Негізгі бөлім

Отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығы ұғымы баланың дамуына ықпал ететін екі тәрбиелік ортаның мақсаттарының, мазмұнының және әдістерінің үйлесімділігін білдіреді. Отбасы баланың алғашқы әдеттері мен мінез-құлық үлгілерін қалыптастыратын негізгі орта болса, балабақша осы үлгілерді жүйелеп, әлеуметтік тұрғыдан байытады. Сабақтастықтың болуы баланың тәрбиелік талаптарды біртұтас жүйе ретінде қабылдауына мүмкіндік береді. Отбасылық тәрбиенің ерекшелігі оның

эмоционалдық жақындығында және дараланған ықпалында көрінеді. Ата-ана баланың жеке ерекшеліктерін терең біле отырып, оған тікелей ықпал етеді. Балабақша тәрбиесі, керісінше, ұжымдық сипатқа ие болып, баланың әлеуметтік тәжірибесін кеңейтеді. Осы екі тәрбиелік ықпалдың үйлесуі баланың әлеуметтік бейімделуін жеңілдетіп, мінез-құлықтың тұрақты үлгілерін қалыптастырады.

Сабақтастықты қамтамасыз етудің маңызды аспектілерінің бірі – тәрбиелік мақсаттардың бірлігі. Отбасы мен балабақша баланың адамгершілік, еңбек, эстетикалық және әлеуметтік тәрбиесіне қатысты ортақ мақсаттарды көздегенде ғана тиімді нәтиже береді. Мысалы, үлкенді сыйлау, тәртіптілік, жауапкершілік сияқты қасиеттер үйде де, балабақшада да бірдей талап етілсе, балада бұл құндылықтар тұрақты мінез-құлыққа айналады.

Отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығы баланың психологиялық саулығын сақтауда да маңызды рөл атқарады. Үй мен балабақшада бірдей қолдау мен түсінік көрген бала өзін қауіпсіз сезінеді, алаңдаушылығы азаяды. Психологиялық тұрғыдан тұрақты бала оқу-тәрбие үдерісіне белсенді қатысып, шығармашылық бастама көрсетуге бейім болады.

Сабақтастықты жүзеге асыруда тәрбиешінің кәсіби рөлі ерекше. Тәрбиеші ата-анамен серіктестік қарым-қатынас орнатып, баланың отбасындағы тәрбиелік жағдайын ескеруі тиіс. Ата-аналар жиналыстары, кеңестер, бірлескен іс-шаралар тәрбие үдерісінің бірізділігін қамтамасыз етеді. Мұндай өзара әрекет баланың дамуына қатысты ортақ шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді. Отбасылық және балабақша тәрбиесінің сабақтастығы тәрбиелік әдістердің үйлесімділігін де қамтиды. Үйде қолданылатын талаптар мен ынталандыру тәсілдері балабақшадағы әдістермен сәйкес келген жағдайда балада тәрбиеге деген жағымды көзқарас қалыптасады. Керісінше, талаптардың айырмашылығы баланың мінез-құлқында тұрақсыздық тудыруы мүмкін. Сабақтастықты қамтамасыз етуде ұлттық және мәдени құндылықтардың да орны ерекше. Отбасы мен балабақшада ұлттық дәстүрлерге, тілге және мәдениетке негізделген тәрбие бірдей жүргізілгенде, баланың ұлттық сана-сезімі қалыптасады. Бұл баланың рухани-адамгершілік дамуына және әлеуметтік сәйкестігінің нығаюына ықпал етеді.

Практикалық тұрғыдан алғанда, отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығы баланың оқу-тәрбие үдерісіндегі жетістіктерін арттырады. Үйде қолдау тапқан бала балабақшадағы тапсырмаларды сенімді орындайды, тәрбиешімен және құрдастарымен қарым-қатынасы жеңілдейді. Бұл баланың мектепке дайындығын да қамтамасыз етеді.

Қорытынды

Қорытындылай келе, отбасылық тәрбие мен балабақша тәрбиесінің сабақтастығы –

мектепке дейінгі тәрбиенің тиімділігін арттыратын негізгі педагогикалық шарттардың бірі. Бұл сабақтастық баланың тұлғалық дамуын, психологиялық саулығын және әлеуметтік бейімделуін қамтамасыз етеді.

Отбасы мен балабақша арасындағы өзара ынтымақтастық, тәрбиелік талаптардың бірізділігі және ортақ құндылықтарға негізделген жұмыс баланың жан-жақты дамуына берік негіз қалайды. Сондықтан мектепке дейінгі ұйымдарда ата-анамен серіктестікті жүйелі ұйымдастыру және тәрбиелік ықпалдың сабақтастығын сақтау – болашақта саналы, жауапты және үйлесімді тұлға тәрбиелеудің маңызды шарты болып табылады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Жұмабаева Ә., Қожахметова К. *Мектепке дейінгі педагогика*. – Алматы: «Мектеп», 2019.
2. Омарова Б. *Отбасы және мектепке дейінгі тәрбие*. – Алматы: «Атамұра», 2018.
3. Нұрғалиева Г.Қ. *Балабақша мен отбасының өзара әрекеті*. – Алматы: «Білім», 2017.
4. Құлманова Р. *Мектепке дейінгі ұйымдағы тәрбиелік жұмыс*. – Алматы: «Рауан», 2019.
5. Сағындықова А.Т. *Отбасымен серіктестікке негізделген тәрбие технологиялары*. – Алматы: «Өрлеу», 2020.
6. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту» журналы. *Ғылыми-әдістемелік басылым, №3, 2021*.
7. «Балабақша әлемі» журналы. *Республикалық ғылыми-практикалық журнал, №2, 2020*.
8. *Выготский Л.С. Баланың дамуы және әлеуметтік орта*. – Мәскеу: Педагогика, 2016.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.